

قطار تحصیلکرده‌ها ایستگاه چند فرزندی ندارد!

به نظر می‌رسد شعار «فرزند کمتر، زندگی بهتر» دهه‌های گذشته تاثیر خود را بر اقشار گوناگون جامعه گذاشته است به طوری که در حال حاضر جمعیت کنونی کشور در حالت ایستایی و به سمت پیری در حال حرکت است. بارها درباره خطرات پیری جمعیت هشدارهایی از سوی کارشناسان بیان شده است و نسبت به عواقب ناگوار این پدیده اجتماعی اطلاع‌رسانی صورت گرفته است.

به نظر می‌رسد شعار «فرزند کمتر، زندگی بهتر» دهه‌های گذشته تاثیر خود را بر اقشار گوناگون جامعه گذاشته است به طوری که در حال حاضر جمعیت کنونی کشور در حالت ایستایی و به سمت پیری در حال حرکت است. بارها درباره خطرات پیری جمعیت هشدارهایی از سوی کارشناسان بیان شده است و نسبت به عواقب ناگوار این پدیده اجتماعی اطلاع‌رسانی صورت گرفته است. به گزارش [سلامت نیوز](#) به نقل از روزنامه وطن امروز؛ اما در تازه‌ترین اخباری که در حوزه جمعیت منتشر شده است واکاوی ارتباط تعداد فرزندان با میزان تحصیلات مورد بررسی قرار گرفته است که نتایج این پژوهش تازه نیز در نوع خود قابل توجه است. آنچه که به عنوان اصلی‌ترین نتیجه این پژوهش در میان اعداد و ارقام گوناگون خودنمایی می‌کند ارتباط مستقیم بین میزان تحصیلات و کاهش تعداد فرزندان است. به گونه‌ای که تنها 10 درصد از تحصیلکرده‌های جامعه چند فرزند دارند و بیش از 65 درصد خانواده‌های تحصیلکرده حداکثر یک فرزند دارند. اولین پرسشی که با مشاهده این اعداد و ارقام به ذهن تداعی می‌شود این است که چرا باید در شرایطی که کارشناسان درباره تهدیدات پیری جمعیت هشدار می‌دهند، قشر تحصیلکرده جامعه ما جزو گروهی باشند که بیشترین استقبال را از

تک فرزندی دارند؟ قشر تحصیلکرده‌ای که خود به جهت ارتباطات آکادمیک و دانشگاهی به طور قطع با مسائل و ضروریات روز جامعه آشناتر هستند و در محیط‌های علمی و دانشگاهی و حتی محیط‌های کاری اهمیت این موضوع بارها برای این قشر تاکید شده است.

تحصیل بیشتر، فرزند کمتر

موضوع ارتباط تعداد فرزندان با سطح تحصیلات در پژوهش تازه سازمان ثبت احوال مورد بررسی قرار گرفته است. علی‌اکبر محزون، مدیرکل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی و مهاجرت سازمان ثبت احوال روز گذشته درباره بررسی ارتباط تک فرزندی با افزایش تحصیلات گفت: تنها 10 درصد تحصیلکرده‌ها چندفرزندی هستند. وی درباره نحوه انجام این پژوهش بیان داشت: بررسی آماری انجام شده از بین زنانی است که حداقل یک بار تجربه ازدواج را داشته‌اند. در این تحقیق یکبار میزان تحصیلات سرپرستان خانوار سنجیده شده است.

چرا خانواده‌های تحصیلکرده؟

از جمله موارد مهمی که از این پژوهش به دست آمده است وجود ارتباط معنادار بین تعداد فرزندان و میزان تحصیلات است، به گونه‌ای که مدیر کل دفتر اطلاعات، آمار و جمعیت سازمان ثبت احوال نیز به حداکثر یک فرزند در زنان مورد بررسی اشاره کرد و افزود: در سرشماری سال 90، 21/5 درصد زنان دارای تحصیلات ابتدایی، 36/6 درصد زنان دارای تحصیلات راهنمایی، 25/4 درصد زنان دارای تحصیلات متوسطه، 65/3 درصد زنان دارای تحصیلات کاردانی و کارشناسی و 52 درصد زنان دارای مدرک ارشد و دکترا حداکثر یک فرزند داشتند. به گفته محزون، این درحالی است که در سرشماری سال 85 این درصد به ترتیب 25/8، 44، 55/8، 61/3 و 62/4 بوده است. به گفته وی، بررسی انجام شده نشان می‌دهد حداکثر تک فرزندی در خانواده‌ها با افزایش سطح تحصیلات بیشتر شده است.

و اما خانواده‌های 3 فرزندی

از جمله مواردی که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است جمع‌آوری آمار خانواده‌هایی است که 3 فرزند داشته‌اند که به باور محزون آخرین سرشماری انجام شده نشان می‌دهد 56/5 درصد زنان با تحصیلات ابتدایی، 33/9 درصد زنان با تحصیلات راهنمایی، 18/1 درصد زنان با تحصیلات متوسطه، 10/3 درصد زنان با تحصیلات کاردانی و کارشناسی و 18/1 درصد زنان با تحصیلات ارشد و دکترا دارای حداکثر سه فرزند بوده‌اند.

اما در همین باره حجت‌الاسلام والمسلمین علی کریمی، کارشناس حوزه ازدواج و خانواده به «وطن امروز» می‌گوید: تاثیر شعار سال‌های گذشته مبنی بر «فرزند کمتر زندگی بهتر» را نمی‌توان بر کاهش آمار جمعیت کشور نادیده گرفت اما در حال حاضر لازم است این نکته به جامعه و به قشر تحصیلکرده گوشزد شود که این شعار بر پایه اقتضای آن زمان بوده و باید تغییر کند. به باور این کارشناس باید این دیدگاه در قشر تحصیلکرده تغییر کند تا بتوان با الگو قرار دادن این قشر از اجتماع سایر خانواده‌ها را هم برای تحقق بخشی به تغییر سنی جامعه آماده کرد.

کریمی در این باره می‌افزاید: از جمله دلایل کاهش فرزند در خانواده‌های تحصیلکرده این است که این قشر از جامعه به نوع زندگی غربی خوشبین هستند و تحت تاثیر سبک زندگی غربی تمایلی به تعدد فرزندان ندارند. موضوع دیگری که به عنوان دلیل کاهش فرزندان در خانواده‌ها مطرح است بحث تربیت فرزندان است چرا که خانواده‌های تحصیلکرده با بهانه اینکه توانایی تربیت صحیح چندین فرزند را ندارند تمایلی به بزرگ‌تر کردن خانواده نشان نمی‌دهند. این موضوعی بود که به عنوان دومین دلیل کاهش جمعیت در خانواده‌های تحصیلکرده از سوی حجت‌الاسلام کریمی عنوان شد.

خانه سالمندان نتیجه تک فرزندی

وی با بیان اینکه تبعات تک فرزندی به دوران پیری والدین ارتباط دارد، می‌افزاید: اگر خانواده تک فرزند باشد در دوران پیری مشکلات فراوانی والدین را تهدید خواهد کرد از آن جمله می‌توان به خانه سالمندان اشاره کرد چرا که پس از ازدواج تنها فرزند خانواده، والدین هم تنها شده و امکان پناه بردن به خانه سالمندان در چنین خانواده‌هایی بیشتر خواهد شد.

سرمایه‌گذاری برای دوران پیری

کریمی راه برون‌رفت از این وضعیت را تنها آگاه‌سازی مادران از عواقب تک فرزندی عنوان کرد و بیان داشت: مادران باید بدانند که افسردگی از جمله عواقب تنهایی در دوران پیری است و باید به فرزندآوری با دید سرمایه‌گذاری برای دوران پیری خود نگاه کنند.